

Kód kursu: [SP7MP MTP2](#)

Závěrečný projekt

Lucie Svobodová, učo 266625

- 1) Výzkumné téma, problém otázka. Představení tématu výzkumu v min 1 odstavci, cílů výzkumu v dalším odstavci.

Téma výzkumu: Romové a stereotypy ve vztazích s majoritní skupinou

Výzkumný problém: Stereotypní myšlení společnosti

Výzkumná otázka: Jaké jsou vztahy mezi majoritní společností a romským etnikem?

Důvod zkoumání daného tématu: Za téma jsem si zvolila „Vztah české majoritní společnosti a romského etnika“, konkrétně stereotypní myšlení, které se v tomto vztahu objevuje a celý vztah významně ovlivňuje. O romské problematice se neustále hovoří, nejen v různých médiích. Komunikace mezi majoritou a Romy je zásadní pro další vývoj mezilidských a mezietnických vztahů mezi oběma skupinami. Tyto vztahy jsou v současnosti v mnoha případech velice špatné, nepřátelské, někdy vůbec nefungují a proto je zde prostor pro vznik rasismu a diskriminace.

Cíl výzkumu: Cílem výzkumu bude popsat stereotypy a předsudky o Romech, které přezívají v majoritní společnosti a jak tyto stereotypy vnímají samotní Romové. Pokusím se zjistit, co je příčinou vzniku těchto stereotypů, jaké faktory podporují šíření stereotypů a jak by bylo možné tomuto vzniku a šíření zabránit, nebo ho alespoň omezit.

- 2) Hlavní výzkumná otázka (1) a vedlejší výzkumné otázky (maximálně 5)

Hlavní výzkumná otázka: Jaké jsou vztahy mezi majoritní společností a romským etnikem?

Vedlejší výzkumné otázky:

Souhlasí majoritní skupina s obýváním ČR Romy?

Mají Romové stejné možnosti vzdělávání jako jedinci majoritní společnosti?

Mají všichni jedinci stejný názor na Romy?

- 3) Volba výzkumné strategie (kvalitativní nebo kvantitativní) a její zdůvodnění. **(3 body v hodnocení projektu)**

Výzkumná strategie: kvalitativní

Důvod: Mám možnost setkat se s Romy osobně.

- 4) Návrh metody sběru dat, představa o počtu a kontaktování výzkumných jednotek.

Metoda sběru dat:

Analýza literatury a elektronických zdrojů dat, Rozhovor, zúčastněné pozorování, nezúčastněné pozorování, dotazník

Výzkumné jednotky:

Dotazníkové šetření- majorita-14 osob, romské etnikum- 14 osob

Rozhovor- majorita- 14 osob, romské etnikum-14 osob

Kontaktování:

Majorita- oslovení jedinců v mé společnosti- ve škole a v rodině.

Romské etnikum- kontaktování rodičů prostřednictvím jejich dětí, se kterými se setkávám.

5) Úryvek z připravovaného nástroje sběru dat - scénář rozhovoru, plán pozorování atd.

Rozhovor s romy

1. otázka- „*Jak se Vám žije v České republice? Jste spokojen/a se svou životní situací?*“
2. otázka- „*Co byste chtěl/a změnit na své životní situaci?*“
3. otázka- „*Máte stále zaměstnání?*“
4. otázka- „*Pobíráte sociální dávky?*“
5. otázka- „*Byl/a jste někdy účastníkem nebo svědkem konfliktu s obyvateli z majoritní populace? Co bylo příčinou?*“
6. otázka- „*Setkal/a nebo setkáváte se Vy osobně s výraznými projevy rasismu či diskriminace? V jakých situacích?*“
7. otázka- „*Snažíte se začlenit do většinové společnosti? Jakým způsobem, jak se Vám to daří?*“
8. otázka- „*Myslíte si, že média ovlivňují názor majority na chování a kulturu romské menšiny?*“
9. otázka- „*Myslíte si, že v názorech na romskou společnost převažují předsudky?*“
10. otázka- „*Co podle Vás způsobuje šíření negativního postoje vůči Romům?*“
11. otázka- „*Víte o nějakém pozitivním tvrzení o Romech, které se vyskytuje v majoritní společnosti?*“

6) Zamyšlení se nad možnými praktickými a etickými problémy při výzkumu

Při výzkumu je nutno počítat s neochotou tázaných respondentů odpovídat na jednotlivé otázky. Proto je vždy na začátku našeho rozhovoru ujistím, že získané informace slouží pouze pro moji práci. Nabídnou jim poskytnutí výsledků výzkumu po jeho ukončení.

Dále může vzniknout problém při setkání s romským etnikem- jedinec nebude mít zájem o spolupráci se členem majority.

Dalším problémem může být neinformovanost majoritní společnosti o Romech a naopak.

7) Terénní poznámky a záznam z prvního realizovaného rozhovoru/pozorování/analýzy dokumentu atd .

Výzkum mezi majoritní společností v Hradci Králové

ROZHOVOR:

Při realizaci rozhovorů s majoritou, jsem pokládala stejné otázky, jako obsahoval dotazník. Pro mě byly rozhovory velice přínosné, protože při rozhovoru má respondent mnohem větší prostor pro vyjádření svého názoru či myšlenky. Odpovědi jsou tedy mnohem rozsáhlejší a otázky se v průběhu rozhovoru mohou měnit- výzkumníka napadají další otázky na základě respondentových odpovědí.

Uskutečnila jsem rozhovory s 8 příslušníky majority- 5 žen a 3 muži. 2 informátoři jsou vysokoškolsky vzdělaní, 1 studuje VŠ, 4 jsou středoškolsky vzdělaní a 1 respondentka má střední odborné vzdělání. Jejich věk se pohyboval v rozmezí od 20 do 42 let.

Některé odpovědi z rozhovorů se shodovaly nebo byly podobné odpovědím respondentů, kteří vyplňovali dotazník.

Na jednotlivé otázky vždy uvádím odpověď, která se vyskytovala nejčastěji a pak také ty, které se naopak výrazně lišily od ostatních odpovědí, nebo mi připadaly zajímavé.

Na první otázku „*Jak vnímáte přítomnost Romů v České republice?(Co si o nich myslíte?)*“ odpovídali dotazovaní opět velice různorodě. 2 dotázaní odpověděli, že přítomnost Romů nijak nevnímají, nevyvolává v nich žádné pocity, protože mají dost svých starostí. 4 dotázaní téměř shodně odpověděli, stejně jako respondenti v dotaznících, že pokud se Romové snaží začlenit do společnosti, pracují a jsou slušní, jejich přítomnost jim nevádí, považují je za plnoprávné občany České republiky. Zároveň se ale objevily 2 názory, opět stejně jako v dotazníkovém šetření, že Romové zneužívají státní systém, sociální dávky a páchají trestnou činnost.

Vybrala jsem odpověď od respondentky E.S., 42let, která přibližně vystihuje všechny odpovědi na tuto otázku: „*Jako, já si myslím, že ti Romové to fakt dneska nemaj lehký. Vždyť ty děti už když se naroděj, tak jsou v nevýhodě, protože jsou černý. Hodně rodičů nemá dostatečný vzdělání a nechápou, že ty děti do tý školy musej chodit, aby měly šanci na lepší život. Ale jsou i takový, co se fakt snažej pracovat a jsou slušní, nedělaj bordel a tak. Na druhou stranu je pořád dost těch, který prostě pracovat nebudou nikdy a čekaj, co jim stát dá zadarmo. Z peněz nás, co celej život pracujem. To je vidět i v televizi. Ale to samý je i s bilejma.*“

Další odpověď, která mě zaujala, je od respondenta O.V., 20 let. „*Já nevím no, prostě tady žijou a maj svůj životní styl, se kterým my nic neuděláme. To je to samý jako Vietnamci nebo Rusové. Já to nějak neřeším, mně nic nedělaj, tak at' si tu klidně žijou. Já mám svejch starostí dost.*“

Druhá otázka byla zaměřená na ovlivňování médií- „*Ovlivňují Váš názor na romské etnikum informace z médií? Pokud ano, jak významně?*“ Všech 8 respondentů uvedlo, že informace o Romech vnímají. 5 dotázaných vypovědělo, že tyto informace výrazně ovlivňují jejich názor na Romy. Zbylí 3 respondenti uvedli, že tyto informace vnímají a vyslechnou je, ale neovlivňují je natolik, aby si pouze na jejich základě vytvářeli názor na Romy.

Odpověď L.S., 20let: „*No, jako ta televize ukáže lidem situaci v jiným městě, a já si to pak porovnam s tím, co znám já. Ale většinou jsou to jen samý špatný věci, co tam o Cikánech ukazou- všude nepořádek a spousta dětí a vždycky se řeší nějaký velkej problém. Pořád tak nějak věřím, že nejsou všichni tak špatný, jak to vypadá v těch zprávách. Bílý jsou taky různý. Něktej žijou slušně a jiný vražděj, kradou nebo zneužívaj děti. Já se na to vždycky podívám, ale snažím se to brát z pohledu obou stran. Tak nevím no, doufám, že mám dost rozumu a nenechám se ovlivnit médií.*“

Odpověď T.L., 25let: „*Já osobně nemám s cikánama moc dobrý zkušenosti, takže se asi nechám dost ovlivnit tím, co říkaj v televizi. Dost často tam o nich jsou zprávy o tom, jak zneužívaj dávky a pořád jsou s nima nějaký problémy. Tak mě to asi tak nějak podporuje ten můj názor na ně, no.*“

Třetí otázka zněla takto: „*Máte nějakou osobní zkušenost s Romy? Pokud ano, jakou?*“ Odpovědi na tuto otázku byly opět podobné jako v dotaznících. 5 dotázaných uvedlo, že má pouze negativní zkušenost- například nevhodné chování Romů v autobuse, u lékaře, ale také špatné sousedské vztahy, kriminalita apod. 1 dotázaná odpověděla, že s Romy raději nepřichází moc do kontaktu, protože má nepříjemné zážitky z dětství a Romů se bojí. 2 dotázaní uvedli, že s Romy nemají špatné zkušenosti- bydlení v jejich přítomnosti bylo bezproblémové a zkušenost ze zaměstnání byla také kladná.

Odpověď E.S., 42 let: „*Tak já mám spíš negativní zkušenost s Romy. Když jsem byla malá, bydlelo jich v okolí našeho domu fakt hodně. Pořád byli venku a já jako malá holka jsem se jich bála, protože hrozně křičeli a ty velký kluci mě a moje kamarádky pořád nějak otravovali a strašili nás, třeba nás pořád sledovali a tak. Ale teď už je to trochu lepší. I když dodnes, když jdu navštívit tatínka, který bydlí v Hradci v Okružní ulici, kde vlastně bydlej skoro jen samý Romové a málo bílejš, tak z toho nemám moc dobrej pocit a vždycky si vzpomenu na to, jak jsem byla malá.*“

Odpověď D.M., 24 let: „*Já s nima nemám nějakou vyloženě špatnou zkušenost. Moc s nima do kontaktu nepřijdu, ale když jo, tak to je tak nějak v mezích slušnýho chování, takže s nima v tomhle problém nemám. Naopak mám i kladnou zkušenost. Do školy se mnou chodili cikáni a byli slušní, nikdy nesmrděli a měli vždycky napsaný úkoly, dokonce se učili docela dobře. Celá ta jejich rodina je slušná, v pohodě. Takže se dá říct, že mám spíš kladnou zkušenost. I když nějaká ta špatná by se taky určitě našla, ale teď mě zrovna nic nenapadá.*“

Na čtvrtou otázku „*Souhlasíte s tvrzením, že Romové kradou, nepracují, zneužívají sociální dávky apod.? Zdůvodněte, prosím, svoji odpověď.*“ Stejně jako v dotazníku odpověděli 2 respondenti „zásadně ano“, protože tyto informace jsou velice často slyšet z médií a oni si na základě těchto informací vytváří svůj názor na romské etnikum. Jejich osobní zkušenost s Romy není také zrovna pozitivní. Zbýlých 6 dotázaných se shodlo, že na tomto tvrzení je jistě něco pravda, ale nemůžeme toto tvrzení vztahovat na všechny Romy, kteří bydlí na území ČR. Již po několikáté se zde objevují názory, že všichni Romové nejsou stejní.

Odpověď T.L., 25 let: „*Myslím, že nikdy nemůžeme říct něco, co by vypovídalo o celé skupině. Určitě je na tomto tvrzení něco pravdivý, ale rozhodně to neplatí na všechny Romy. Vždyť bílí jsou taky rozdílný lidi. Někdo pracuje, jinej sedí doma a čeká na peníze od státu nebo krade. Tak to prostě je. To se fakt nedá vzít plošně na všechny.*“

Odpověď O.V., 20 let: „*No, já myslím, že je to pravda. Já mám s cikánama spíš ty špatný zkušenosti. Takže s tímhle tvrzením souhlasím. Jako, výjimky asi existujou, ale já o žádných nevím. Takže s tím prostě souhlasím.*“

Pátá otázka zněla: „*Víte o nějakém „kladném“ tvrzení, které se týká romského etnika? Víte o nějaké kladné vlastnosti Romů?*“ Všech 8 respondentů odpovědělo téměř shodně. Nejčastěji uváděli, že Romové jsou nadaní hudebníci a tanečníci a váží si své rodiny. Také se, stejně jako v dotazníku, objevila odpověď, že jsou pohostinní a jsou hrdí na svoji kulturu.

Odpověď Z.G., 23 let: „*No, říká se, že dobře hrajou na hudební nástroje, zpívaj a tancujou. Dokonce jsem to viděla i v nějakým filmu.*“

Odpověď L.P., 39 let: „*Ted mně napadá jen to, že jsou hrdí na kulturu a prý jsou pohostinný. Ale osobní zkušenost s tímhle opravdu nemám.*“

Na šestou otázku „Bydlel/a jste nebo bydlíte v blízkosti Romů? Jaké bylo/ je vaše soužití?“ odpověděli 4 dotázaní, že v přímé blízkosti Romů nikdy nebydleli a jsou za to rádi. 1 respondentka řekla, že v dětství bydlela v jejich blízkosti a od té doby se Romů trochu bojí, i když jí v dětství nikdy nic závažného neprovedli. Zbývající 3 respondenti odpověděli, že Romové bydlí nedaleko jejich bydliště a soužití je převážně bezproblémové. Občas se objeví menší problém, ale není to nic závažného.

Odpověď E.S., 42 let: „*Jak jsem říkala, já jsem v dětství bydlela v jejich blízkosti a nebylo to zrovna příjemný. Ted' bydlím jen pár ulic od ulice Okružní, kde vlastně bydlej převážně Romové. A chodím tam za tatínkem, takže s nima do kontaktu přijdu celkem často. Ta ulice je skoro pořád špinavá- nepořádek kolem popelnic a i ty chodníky jsou špinavý a pořád se tam něco válí, jako odpadky a oblečení. A ti Romové jsou od jara do podzimu venku, děti tam běhají. Člověk aby se tam bál jet autem, že někoho z nich přejede.*“

Odpověď P.J., 35 let: „*Tak já ted' bydlím v jedné ulici s romskou rodinou. Objektivně musím říct, že jsou slušní. Platěj nájem a tak, choděj čistě oblečený, chovaj se slušně. Děti zdravěj, každěj den je vidím, jak jdou s taškama do školy. Takže s nima fakt žádný problémy nejsou. Musím říct, že je ani moc nevnímám jako Romy, spíš je beru, jako kdyby byli bílí.*“

Šedmá otázka zněla „*Jak byste přijal/a za sousedy Romy? Svoji odpověď prosím zdůvodněte.*“ 1 dotázaný odpověděl, že v jejich blízkosti bydlí a nevdá mu. Ostatních 7 respondentů odpovědělo, že pokud by Romové byli slušní, brali by je pravděpodobně stejně jako ostatní sousedy. Zároveň se všichni dotázaní shodují, že pokud by v místě jejich bydliště bydleli problémoví Romové, určitě by byli nespokojeni a situaci by řešili.

Odpověď P.J., 35 let: „*Jak jsem říkal, já bydlím s Romama v jedné ulici a nevdá mi, jsou v pohodě. Ale kdyby jich tam bydlelo víc, tak už bych se asi bál, že tam vznikne nějaký cikánský ghetto. A bude tam hluk a nepořádek. No, zatím jsem rád, že to tak není a nemusím to řešit.*“

Odpověď L.S., 20 let: „*No, tak to je těžká otázka. Jako kdyby byli slušní, tak bych je asi brala. Snažila bych se jim dát šanci, ne je hned odsoudit jen proto, že jsou to cikáni. Oni maj taky právo na to bydlet v normálním baráku mezi slušnýma lidma. Ale kdyby byli nějaký problémový, tak to by mi dost vadilo. To bych asi nesnesla.*“

V osmé otázce jsem se zeptala- „*Jak byste vnímal/a, kdyby s Vámi pracoval/a Rom/Romka?*“ 1 respondentka uvedla, že má kladnou zkušenost s romskou kolegyní. Zbývající dotázaní odpovídali opět téměř shodně, že pokud by s nimi pracoval Rom/Romka, tak by jim to, opět v případě, že dotyčný/dotyčná bude dobře pracovat a nebude problémový/á, nevdalo. 3 dotázaní dodali, že si tuto situaci neumí dost dobře představit, protože jejich zaměstnání je náročné a oni si nejsou jisti, zda by Rom/Romka splnili požadavky uchazeče na tuto pozici.

Odpověď Z.G., 23 let: „*No, se mnou jedna cikánka pracovala a byla úplně v pohodě, bezproblémová. Do práce chodila pravidelně a pracovala fakt poctivě. Ani pořádně nevím, proč už u nás není. Takže po týhle zkušenosti by mi to asi nevdalo. Ale musel by to bejt někdo pracovitej, ne žádnéj lempl!*“

Odpověď L.P., 39 let: „*Hm, to je teda taky závažná otázka. Kdybych dělala někde v továrně u pásu nebo tak, tak by mi to asi nevdalo. Brala bych ho/ jí jako normálního člověka, co je rád, že má práci. Pokud by to byl někdo slušnej, tak by mi to asi určitě nevdalo. Ale bejt to někdo, kdo je půl roku na nemocenský a tak, to by se mi dost nelíbilo. Ale to dělej i bílí, takže to je asi celkem jedno... Momentálně pracuji na dobré pozici ve firmě. A to už si teda nedokážu moc představit, že by u nás dělal cikán. Nechci se nikoho dotknout, ale pochybuju, že by splnil požadavky a byl schopnej se zlepšovat a tak. I když v dnešní době už je snad víc cikánů, co maj aspoň střední vzdělání. Tak možná na jinou pozici, to by asi šlo.*“

Na devátou otázku „*Zaměstnal/a byste ve své firmě Roma/Romku, kdyby splňoval/a Vaše požadavky?*“ odpovědělo všech 8 dotázaných téměř shodně, jako respondenti v dotaznících. 6 respondentů uvádí ve svých odpovědích, že pokud by romský uchazeč splňoval jejich požadavky a vypadal spolehlivě, asi by mu dali šanci. 1 dotázaný odpověděl, že by Roma nepřijal a zbývající 1 respondentka si není zcela jistá, zda by ho přijala, i kdyby splňoval její požadavky, protože by se obávala reakce klientů.

Odpověď D.M., 24 let: „*Jako kdyby to byl někdo, kdo na první pohled budí dobrý dojem a přesvědčil by mě, že o tu práci fakt stojí a bude si jí vážit, tak bych mu možná tu šanci dal. Nikdo nemůže za to, jakou barvu pleti má. V tomhle směru se v práci berou jiný osobní kvality, než barva. Člověk musí být přesvědčivej a pracovitej. To je podle mě důležitější. Kdyby ke mně přišel Rom s tím, že u mě chce pracovat, tak kdyby splnil požadavky, tak bych to s ním asi fakt zkusil. Vždyť snad existujou i slušní cikáni, ne?*“

Odpověď L.P., 39 let: „*No, jak jsem říkala už předtím. Asi by záleželo, na jakou pozici by se dotyčný hlásil. Jako obchodáka bych ho asi nepřijala, protože klientům by se to třeba nemuselo líbit. Ale třeba jako asistenta do kanceláře nebo tak, to bych mu tu šanci možná dala. Asi by opravdu hodně záleželo na tom, jak by na mě ten člověk působil.*“

Odpověď O.V., 20 let: „*No, já bych teda cikána nezaměstnal. Prostě je nemám moc rád a nechtěl bych s ním být v jedné práci.*“

Desátá otázka zjišťovala názor respondentů na snahu Romů se integrovat do společnosti- „*Myslíte si, že někteří Romové by se rádi naplno integrovali do majoritní společnosti, ale předsudky majority a také média jim jejich situaci stěžují?*“ 7 respondentů odpovědělo, že s touto myšlenkou souhlasí. Všichni tito dotázaní se shodují, že pokud člověk chce, může svůj život změnit a přizpůsobit se životnímu stylu většiny a tudíž je to podle nich možné i v případě Romů. Společnost je ale prý bohužel odmítavá. Pouze 1 respondent odpověděl, že si není zcela jistý, zda o to Romové opravdu stojí, protože kdyby ano, už by jich určitě mnohem více žilo „slušně“.

Odpověď T.L., 23 let: „*Určitě s tím souhlasím. Myslím si, že existuje mnoho Romů, kteří chtějí žít slušně a spokojeně. Ale společnost je prostě odmítá a nedá jim moc šancí, aby ukázali, že jsou jiní než ostatní. A ta televize a další média tý jejich snaze opravdu nepomáhají, spíš víc škodějí. Když ukazují rozpadlé barák plný nepořádku a kupu Romů kolem, vůbec se nedivím, že jim lidé nedají šanci a hážou všechny Romy do jednoho pytle.*“

Odpověď O.V., 20 let: „*No, určitě jich pár takových je, co se snažej žít slušně. Ale většina Romů žije tak, jak je vidět v reportážích v televizi. Nemyslím si, že je to až takovej problém udržet byt nebo barák ve slušným stavu a bez nepořádku všude kolem. Nevím no, nemyslím si, že by jich bylo až tolik, těch co se chtějí integrovat. Jako, určitě to nemají lehký, ale myslím si, že to jde.*“

Na jedenáctou otázku „*Domníváte se, že jsou všichni Romové stejní?*“ odpovědělo 7 respondentů shodně, že Romové určitě nejsou všichni stejní. Jsou slušní Romové, kteří se snaží integrovat a žít slušný život, a naopak jsou Romové, kteří jim jejich snahu kazí. Stejně jako je to mezi příslušníky majority. 1 respondent odpověděl, že všichni nejsou stejní, ale podle jeho zkušeností převažují ti špatní, nezná žádného slušného Roma. Proto je nemá rád.

Odpověď E.S., 42 let: „*Jé, to určitě nejsou. Jako bílí jsou taky každej jinej, tak i Romové jsou rozdílný. Určitě jsou mezi nima ty slušní, jen se o nich skoro nemluví. Kdyby občas ukázali v televizi nějakýho slušnýho Roma, tak by se určitě situace postupně zlepšila.*“

Odpověď P.J., 35 let: „*No, jako asi nejsou všichni stejní, ale podle mě je pořád dost těch, co prostě nikdy pracovat nebudou. Já osobně žádnýho slušnýho Roma ani Romku neznám. Proto je nemám moc rád. Ale prostě to, že tady v republice žijou, respektuju. Třeba se Romové časem změní. Uvidíme.*“

Dvanáctá otázka prověřila znalosti respondentů- *Co víte o romské historii, kultuře, jazyku? (označte, prosím, svou odpověď)*

- *odkud Romové pocházejí?*

z Turecka

z Indie

z Rumunska

z Itálie

- *který jazyk je romštině nejbližší (patří do stejné jazykové rodiny)?*

a) italština

b) rumunština

c) hindština

d) maďarština

- *znáte nějakého romského umělce (hudebníka, výtvarníka, literáta)? Jmenujte, prosím:*

Odkud tyto znalosti máte?

a) ze školy

b) z médií

c) ze samostudia

d) odjinud:

Na tuto otázku odpovědělo 5 respondentů správně, že Romové pochází z Indie, 2 odpověděli, že pocházejí z Itálie a 1 uvedl za původní zem Romů Rumunsko. 5 respondentů, kteří správně odpověděli na otázku o původ, uvedlo správně, že nejbližším jazykem romštiny je hindština. 2 uvedli rumunštinu, 1 italštinu. 2 dotázaní uvedli, že neznají žádného romského umělce či umělkyni nebo známou osobnost. 6 dotázaných uvedlo alespoň jedno jméno, například Věru Bílou, Ondřeje Giňu, nebo skupinu Gipsy.cz. Na otázku, odkud mají tyto znalosti,

odpověděli 3 dotázaní, že mají informace ze školy. 3 uvedli, že mají tyto informace z médií, 1 získal informace ze samostudia, 1 dotázaný získal informace na internetu.

8) Námět k modifikaci výzkumného návrhu na základě předchozího bodu

9) Seznam relevantní literatury (minimálně 10 položek, dvě z toho zahraniční) dle citační normy jednoho z oborových časopisů.

TIŠTĚNÉ MONOGRAFICKÉ PUBLIKACE:

1. BROD, Toman, *Několik poznámek a úvah na dané téma*, In *Česká xenofobie*, kol. autorů, ed. Žantovský Petr, Votobia, 1998, ISBN 80 7220-044-5
2. GABAL, Ivan a kolektiv, *Etnické menšiny ve střední Evropě*, Praha: G plus G, 1999, ISBN 80-86-103-23-4
3. HORVÁTHOVÁ, Jana, *Kapitoly z dějin Romů*, Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s., 2002
4. HÜBSCHMANNOVÁ, Milena, *Šaj pes dovakeras*, Olomouc, 1998, ISBN 80-7067-905-0
5. Kolektiv autorů, *Zpráva o stavu romských komunit v České republice 2004, Koncepce romské integrace*, Úřad vlády České republiky, 2004, ISBN 80-86734-49-8
6. KNÍŽÁK, Milan, *Estetická xenofobie (Český parlament jako vzor xenofobie)*, In *Česká xenofobie*, kol. autorů, ed. Žantovský Petr, Votobia, 1998, ISBN 80 7220-044-5
7. NEČAS, Ctibor, *Romové v České republice včera a dnes*, Olomouc, 2002, ISBN 80-244-0497-4
8. SOUKUP, Václav, *Přehled antropologických teorií kultury*, Portál, s.r.o., Praha 2000, ISBN 80-7178-929-1
9. ŠIŠKOVÁ, Tatjana, *Menšiny a migranti v České republice*, Portál, s.r.o., Praha 2001, ISBN 80-7178-648-9
10. UHLÍKOVÁ, Lucie, *Několik poznámek ke vzniku a zániku etnických stereotypů*, IN *Etnické stereotypy z pohledu různých vědních oborů*, kolektiv autorů, Brno: Etnologický ústav AKADEMIE VĚD ČR, 2001, ISBN 80-85010-34-8

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

1. Czechkid, [citováno 20. 11. 2008]
Přístupné z: www.czechkid.cz/si1360.html
www.czechkid.cz/si1370.html
2. ŠIMÍKOVÁ, Ivana, *Chudoba a Romové*. Sedmá Generace, 2007, [citováno 19. 11. 2008]
Přístupné z: www.sedmagenerace.cz/index.php?art=clanek&id=168
3. Wikipedie, *Rasismus*, [citováno 20. 11. 2008],
Přístupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Rasismus>
4. Slovník cizích slov, [citováno 12. 2. 2009]
Přístupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz>
5. Evropský sociální fond v ČR [citováno 11.1.2009]
Přístupné z: http://www.esfcr.cz/mapa/int_kh8_5_3.html

NOVINY:

1. Radnice-Informační zpravodaj statutárního města Hradce Králové, ročník 11, rok 2008

Je to velice zmatené, myslím, že jste si řádně neujasnila to, co vlastně chcete zkoumat a obávám se, že váš výzkum tak přinese jen banální tvrzení (ne, všichni se na Romy nedívají tak špatně, lidé oceňují jejich vztah k rodině a hudební talent). Kladete si totiž velmi obecné otázky. Zvláště také kombinujete rozhovor a dotazník. Pracujete-li s pojmem „Rom“, je třeba jej v úvodu také definovat – ona je to dost problematičká a politicky ožehavá kategorie – jak budete rozhodovat, kdo Romem je a kdo není?